

Projekto pavadinimas: „Mokslinė stažuotė Oregono universitete“ (projekto Nr. 09.3.3-LMT-K-712-14-0125)*

*Projektas bendrai finansuotas iš Europos socialinio fondo lėšų, projekto Nr. 09.3.3-LMT-K-712-14-0125, pagal dotacijos sutartį su Lietuvos mokslo taryba (LMTLT).

Projekto dalyvis: Goda Kaniušonytė

Mokslinės išvykos data: 2019 m. birželio 8 – liepos 8 d.

Veiksmų programa - Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 9 prioriteto „Visuomenės švietimas ir žmogiškųjų išteklių potencialo didinimas“ 09.3.3-LMT-K-712 priemonės „Mokslininkų, kitų tyrėjų, studentų mokslinės kompetencijos ugdymas per praktinę mokslinę veiklą“

Projekto tikslas: atliekant stažuotę vykdyti mokslinę veiklą aukšto lygio užsienio universitete.

Projekto rezultatai, santrauka:

Šio projekto tikslas buvo atliekant stažuotę vykdyti mokslinę veiklą aukšto lygio užsienio universitete. Stažuotės metu buvo planuota: (1) aptarti naujus pozityvios jaunimo raidos matavimo instrumentus, jų kūrimo ir adaptavimo gaires, sustruktūruoti idėjas galimiems bendriems tyrimams Lietuvoje ir JAV; (2) iš turimų duomenų, kartu su priimančios institucijos mokslininku John Geldhof parengti publikacijos rankraštį; (3) praplėsti jaunojo mokslininko tarptautinį mokslinį bendradarbiavimą; (4) pakelti jaunojo mokslininko kompetenciją ne tik tarpkultūrinių tyrimų srityje, bet ir perkelti mokslinių tyrimų metu gautas empirines žinias į praktiką ir realų gyvenimą.

Stažuotės metu išsikeltas tikslas buvo pasiektas įgyvendinant visus uždavinius:

(1) Naujų pozityvios jaunimo raidos matavimo instrumentų ir jų kūrimo ir adaptavimo gairių aptarimas, bei idėjų galimiems bendriems tyrimams Lietuvoje ir JAV generavimas;

Mokslinės stažuotės metu buvo aptariama kaip galima turimus pozityvios jaunimo raidos matavimo instrumentus pritaikyti platesniam kultūrų spektrui bei kokiais kitais būdais galima

matuoti pozityvius jaunimo raidos rezultatus. Kartu buvo peržiūrėtas ir pakoreguotas, šiuo metu kuriamas struktūruoto interviu protokolas skirtas paaugliams, jų tėvams ir su paaugliais dirbantiems specialistams. Šio interviu tikslas yra išsiaiškinti kokie pozityvios jaunimo raidos komponentai egzistuoja tiriamame kontekste, kokius svarbiausius elementus išskiria suinteresuotos šalys. Interviu medžiaga būtų apdorojama naudojant kokybinių duomenų analizės metodus. Gauti rezultatai naudojami kuriant kultūriškai jautrius įvertinimo instrumentus siekiant kuo tiksliau apibūdinti ir įvertinti pagrindinius penkis pozityvios jaunimo raidos komponentus: atjautą, pasitikėjimą, kompetencijas, ryšius ir charakterio tvirtumą.

Su priimančios organizacijos mokslininku dr. John Geldhof buvo aptarta bendra mokslinio projekto idėja, apimanti pozityvios jaunimo raidos paauglystėje ir susijusių kultūrinių bei šeimos faktorių nagrinėjimą. Tyrimo metu planuojama atlikti tęstinį 11-14 metų paauglių tyrimą Lietuvoje, bei palyginti gautus rezultatus su JAV atlikto didelio nacionalinio tyrimo 4-H (Lerner, et al., 2005) duomenimis, taip atskleidžiant Lietuvos konteksto generalizuojamumą senųjų vakarų kultūrų kontekste ir atskleidžiant palankiausias sąlygas pozityviai jaunimo raidai. Mokslinio tyrimo projektą planuojama pateikti Lietuvos mokslo tarybai.

(2) iš turimų duomenų, kartu su priimančios institucijos mokslininku John Geldhof parengti publikacijos rankraštį

Su priimančios organizacijos mokslininku dr. John Geldhof buvo aptarti jaunosios mokslininkės turimi duomenys ir atlikta preliminari jų analizė. Remiantis tuo buvo parengtas publikacijos (A Longitudinal Examination of the Bidirectional Associations Between Perceived Parental Behavior and Positive Youth Development) rankraštis, kurį planuojama priduoti „Journal of Youth and Adolescence“ žurnalui. Papildomai buvo aptarti ir išanalizuoti dr. John Geldhof turimi duomenys apie pozityvią raidą vyresniame amžiuje ir jų sąsajos su psichologinės gerovės ir sveikatos rodikliais JAV kontekste. Remiantis šiais radiniais, planuojama, kartu rengti bendrą publikaciją.

(3) praplėsti jaunojo mokslininko tarptautinį mokslinį bendradarbiavimą;

Vizito metu, Oregono valstijos Universitete, be kuriojančio dr. John Geldhof, buvo susipažįstama su ten dirbančiais mokslininkais (tokiais kaip dr. Robert Stawski, dr. Megal McClelland, dr. Karen Hooker, dr. Kelly Chandler), dalyvaujama pasitarimuose ir kituose laboratorijų renginiuose. Dalyvauta dvejuose mokslinių darbų gynimuose ir susipažinta su ten taikoma praktika šioje srityje. Jaunoji mokslininkė su JAV Oregono Universiteto mokslininkais pasidalino savo atliktais tyrimais, pristatė turimas duomenų bazes ir aptarė galimą bendradarbiavimą juos analizuojant ir lyginant su JAV kontekstu.

(4) pakelti jaunojo mokslininko kompetenciją ne tik tarpkultūrinių tyrimų srityje, bet ir perkelti mokslinių tyrimų metu gautas empirines žinias į praktiką ir realų gyvenimą

Darbas su dr. John Geldhof stipriai praplėtė jaunosios mokslininkės žinias tarptautinio bendradarbiavimo srityje. Vizito metu, kartu su kuruojančiu mokslininku buvo susitikta su mokslininkais iš Kenijos, Bahamų, Brazilijos ir be abejo JAV institucijų. Susipažinta su procedūromis ir projektų koordinavimu ir mokslinių tyrimų atlikimu bei kylančiais iššūkiams tokiose skirtingose kultūrose. Šios žinios padės išvengti galimų kliūčių ir susitvarkyti su iššūkiams tarpkultūriniuose tyrimuose ateityje. Oregono universiteto Šeimos tyrimų ir Raidos psichologijos centras atlikdamas mokslinius tyrimus glaudžiai bendradarbiauja su vietinėmis bendruomenėmis ir gautas žinias gražina joms kaip įvairių intervencijų, didinančių jų gerovę, pavidalu. Šio abipusio bendradarbiavimo stebėjimas leis perkelti gerąsias praktikas atliekant mokslinius tyrimus Lietuvos kontekste dirbant su įvairiomis bendruomenėmis (pvz., mokyklomis) šiame kontekste. Darbas su dr. John Geldhof taip pat stipriai pakėlė jaunosios mokslininkės kompetenciją atliekant sudėtingas statistines analizes, interpretuojant jų rezultatus, bei rašant mokslinius tekstus anglų kalba.